

به نام خدا

کارگاه علم داده با پایتون پیشرفته

جلسه هفتم: تقلیل ابعاد(dimensionality reduction)

: مدرس

مهرناز جليلى

دانشُمِو کارشناسی ارشد علم داده ها

دانشگاه شهید بهشتی

مقدمه

$$AA^T = A^TA = I$$
ماتریس متعامد

دترمینان ماتریس

$$\det A = |A| = \begin{vmatrix} a & b \\ c & d \end{vmatrix} = ad - bc$$

$$A = \begin{bmatrix} a & b & c \\ d & e & f \\ g & h & i \end{bmatrix} |A| = a(ei - fh) - b(di - fg) + c(dh - eg)$$

بردار ویژه و مقدار ویژه یک ماتریس

بردار ۷، بردار ویژه ماتریس مربعی A است، اگر ثابت لاندا وجود داشته باشد بطوری که:

 $\mathbf{A} \cdot \mathbf{v} = \lambda \cdot \mathbf{v}$

محاسبه مقدار ویژه

$$\mathbf{A} \cdot \mathbf{v} = \lambda \cdot \mathbf{v}$$

 $|\mathbf{A} - \lambda \cdot \mathbf{I}|$ مقادیر ویژه: ریشههای

مثال

$$A = \begin{bmatrix} 0 & 1 \\ & \\ -2 & -3 \end{bmatrix}$$

 $\mathbf{A} \cdot \mathbf{v} = \lambda \cdot \mathbf{v}$

 $\mathbf{A} \cdot \mathbf{v} = \lambda \cdot \mathbf{v}$

ماتریس کواریانس

X_1	X_2
1	2
3	5
5	8

ماتریس کواریانس (روش دوم)

$\mathbf{X_1}$	X_2
1	2
3	5
5	8

تقليل ابعاد

الگوریتم تقلیل ابعاد، یکی از الگوریتم های یادگیری بدون ناظر است.

کاربردهای تقلیل ابعاد:

1- به تصویر کشیدن داده ها (Data Visualization)

هدف از تجسم داده ها، تقلیل داده ها به k=2 یا k=3 است طوری که داده ها را بتوان بصورت نمودار ترسیم کرد و تجسم آن ها ساده شود.

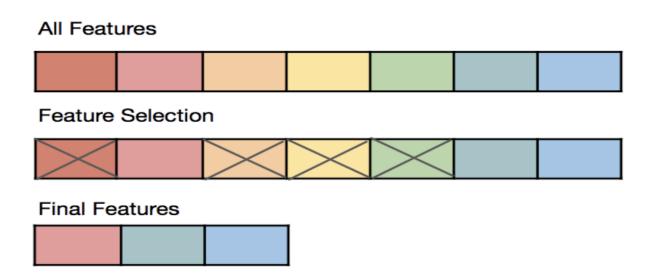
2- فشرده کردن داده ها (Data Compression)

فشرده سازی به منظور کاهش حجم حافظه کامپیوتر و تسریع الگوریتم های یادگیری انجام می شود.

هدف فشرده سازی، تقلیل ابعاد داده ها از n به k است طوری که درصد بالایی از واریانس داده ها حفظ شود.

استخراج ویژگی

استخراج ویژگی (Feature Extraction): تبدیل خطی یا غیر خطی بر روی فضای ویژگی اصلی ایجاد ویژگی های جدید از ویژگی های اصلی

انتخاب ویژگی(Feature selection): انتخاب یک زیرمجموعه از مجموعه ویژگی های داده شده

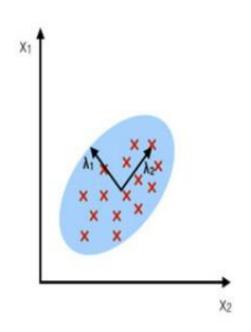
الگوريتم هاى خطى Feature extraction

ر Principal Component Analysis) PCA : بدون نظارت

(Linear Discriminant Analysis) LDA : با نظارت

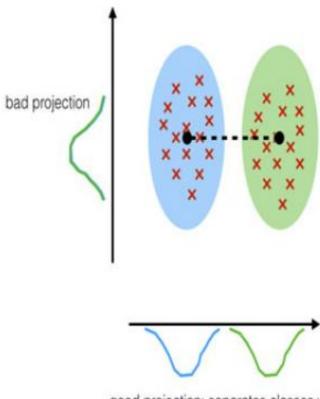
در LDA از برچسب ها استفاده می کند و راستایی را پیدا می کند که اگر داده ها بر روی آن پروجکت شوند، داده های دو کلاس از همدیگر فاصله دارند و داده های یک کلاس به هم نزدیک تر باشند.

PCA: component axes that maximize the variance

LDA:

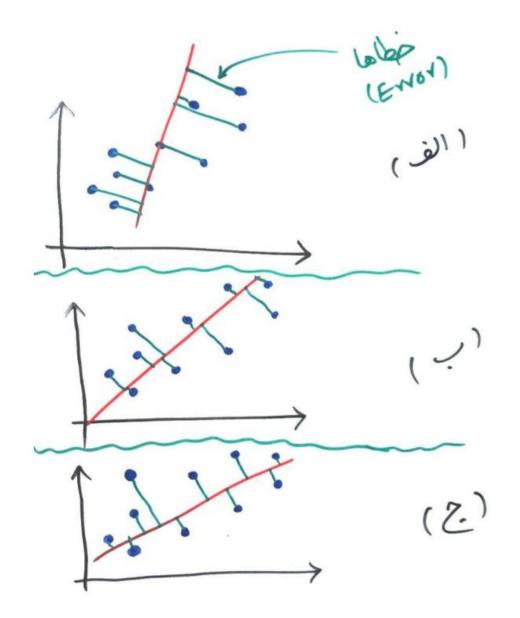
maximizing the component axes for class-separation

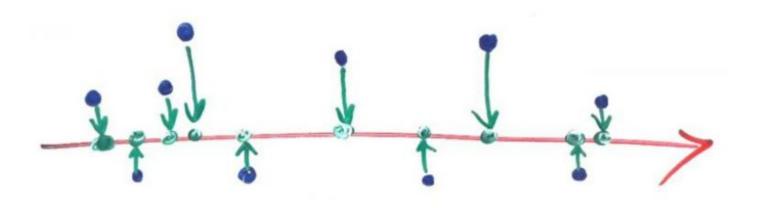
good projection: separates classes well

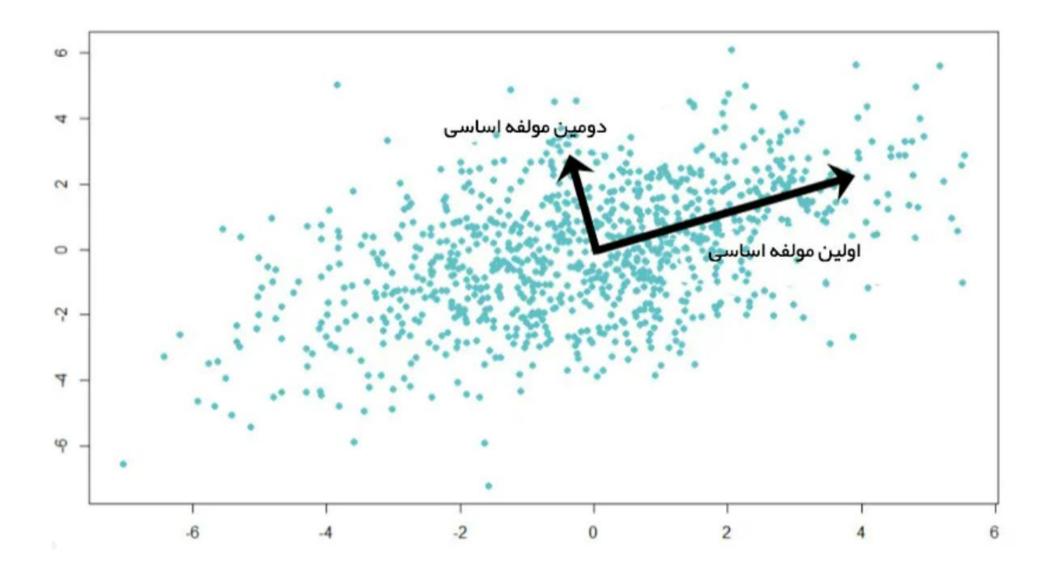
PCA

یافتن خطی که اگر از نقاط بر آن خط عمود کنیم، مجموع مربعات فاصله های نقاط تا تصاویر آن ها بر آن خط کمینه شود.

کمی دقت کنید. فاصله نقاط نسبت به خط قرمز با خط با رنگ سیز مشخص شدهاند. اگر جمع این فاصله (خطا)را برای هر نمودار برابر خطای کلی دادهها نسبت به خط قرمز در نظر بگیریم، تصویر الف بیشترین میزان خطا را دارد و بعد از آن تصویر ب و در نهایت تصویر ج کمترین خطا را دارد. PCAبه دنبال ساختن خطی مانند خط ج است (که در واقع همان <u>بردار ویژه</u> ماست) که کمترین خطا را داشته باشد. با اینکار هر کدام از نقاط بر روی خط قرمز نگاشت میشوند و در تصویر بالا که ۲بُعدی است میتوان این ۲بُعد را به ۱ بُعد (که همان خط قرمز رنگ است) نگاشت کرد.

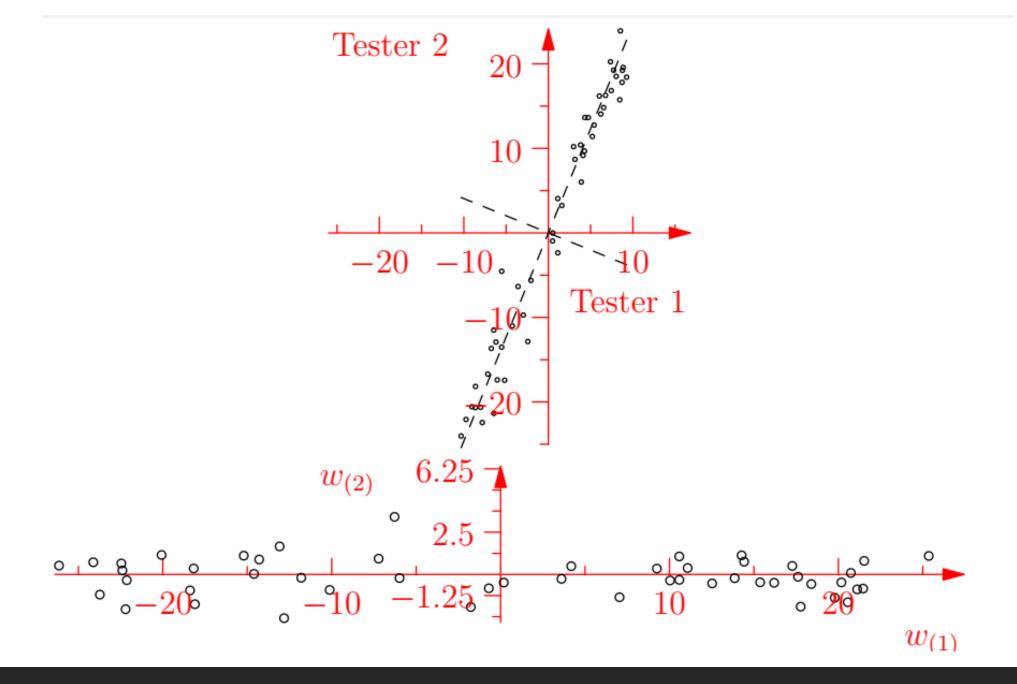

اگر بخواهیم یک بردار روی فضا پیدا کنیم که داده ها روی آن پروجکت شوند و دارای بیشترین واریانس باشند، آن بردار، بردار ویژه متناظر با بزرگترین مقدار ویژه ماتریس کواریانس است.

بردارهای متناظر با مقادیر ویژه کوچک را می توان دور ریخت تا ابعاد کاهش پیدا کنند تا در فضای کوچکتری عملیات را انجام داد. بردارهای متناظر با مقادیر ویژه کوچک، در بازسازی تاثیر زیادی ندارند.

یا بعبارتی بردارهای ویژه Eigenvectors مولفههای اساسی برای مجموعه داده محاسبه و همه آنها در یک «ماتریس تصویر» (Projection Matrix) گردآوری میشوند. به هر یک از این بردارهای ویژه یک مقدار ویژه تخصیص داده میشود که میتواند به عنوان طول یا بزرگنمایی بردار ویژه متناظر در نظر گرفته شود. اگر برخی از مقدارهای ویژه دارای بزرگنمایی به طور قابل توجهی بزرگتر از دیگر موارد بودهاند، کاهش مجموعه داده با تحلیل مولفه اساسی ((PCAبه یک زیرفضای ابعاد کوچکتر با حذف جفت ویژههایی با «اطلاعات کمتر» معقول است.

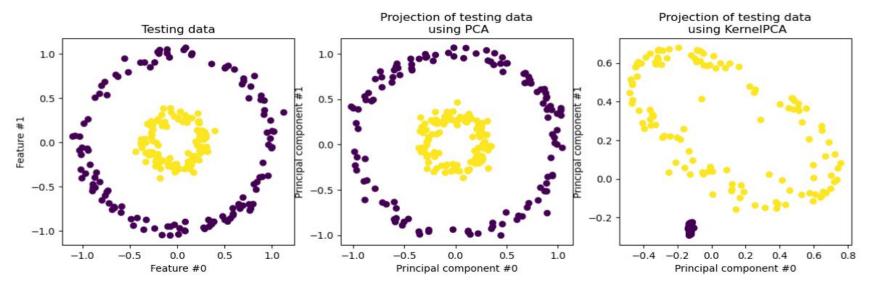

خلاصهای از رویکرد PCA

- •استانداردسازی دادهها
- •به دست آوردن بردارهای ویژه و مقدارهای ویژه از «ماتریس کواریانس» (Covariance matrix)یا «ماتریس همبستگی» (Correlation Matrix)، یا انجام «تجزیه مقدارهای منفرد» (Vector Decomposition)
  - •مرتبسازی مقدارهای ویژه به ترتیب نزولی و انتخاب k بردار ویژهای که متناظر با Kبزرگترین مقدار ویژه هستند. Kعداد ابعاد زیرفضای ویژگی جدید است (k≤d).
    - •ساخت ماتریس تصویر Wاز K بردار ویژه انتخاب شده
    - •تبدیل مجموعه داده اصلی Xبه وسیله W، برای به دست آوردن زیرفضای Kبُعدی ۲

Kernel PCA

تجزیه و تحلیل مولفه اصلی می تواند با استفاده از ترفند هسته در یک روش غیر خطی استفاده شود. تکنیک حاصل قادر به ساخت نقشه های غیر خطی است که واریانس را در داده ها به حداکثر می رساند.

t-SNE

یک نگاشت غیر خطی است که فاصله ی هر دو نقطه را حفظ می کند یعنی فاصله ی نقاط را در فضای دومی همانند فضای اولی حفظ می کند (distance-based)

